UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Corpus Juris Canonici

Gregor <XIII., Papst>

M. DC. LXI. Coloniae Munatianae, 1661

I. De Accusationibus, Denunciationibus & Inquisitionibus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-62953

Visual Library

fraudis probetur ſuper hoc interveniſſe commentum, aut alia cauſa ſubſit, quæ judicem ad hoc beneficium concedendum movere debeat. Et *a* ſi tempore læſa aſſeratur, non fiet reſtitutio, niſi ad tantum temporis, in quantum ſe læſam eſſe, legitimè probaverit.

Reſtitutio in integrum ſemel negata non conceditur amplius, etiam in alio judicio, niſi duobus caſibus hîc contentis. h.d.

QVòd ſi ſemel *b* reſtitutio in integrum in alio judicio denegata fuerit, præter quàm ad appellationem omiſſam, non erit eidem amplius concedenda, niſi novis defenſionibus ad hujuſmodi beneficium admittenda fuerit.

Ponit, qui & quando poſſunt de reſtitutione in integrum cognoſcere. h.d.

HVjuſmodi *c* verò reſtitutionum cauſæ ſolùm coram judicibus ordinariis adminiſtrationem habentibus, vel delegatis ab eis tractari poterunt, & terminari: ſive hoc ipſis delegatis ſpecialiter demandatum fuerit, ſive commiſſo eis negotio, hujuſmodi quæſtionem incidere contingat. Delegati verò ab Ordinariis, qui adminiſtrationem non habent, ſed tantummodò judicandi facultatem, ſive arbitri, de his cauſis cognoſcere nequeunt, niſi coram eis incidenter motæ fuerint.

Per querelam & ſupplicationem retractatur ſententia. Et ſub qua forma ſupplicatio porrigatur. h.d.

PEr ſupplicationem *a* quoque Principi porrectam, aut per querelam appellationis remedio deſtitutis ſubveniri ſolet. Erit autem ſupplicatio intra decem dies poſt ſententiam offerenda: quo ſubſecuto ſententia non aliter executioni mandabitur, quàm ſi victrix pars idoneam fidejuſſionem præbuerit, tantum reſtituendi cum legitimis augmentis, quantum fuerit in condemnatione, ſi legitima retractatione ſententia reſolvatur. Et niſi ſub hac forma ſupplicatio porrigatur, executio ſententiæ ſine fidejuſſione procedet, retractationis jure illi ſervando, qui ſe gravatum putaverit, ut intra biennium ſupplicare valeat.

a *Clem. uni. eod. tit.* b *C. fin. eod. ti. extr.* c *C. pen. ext. eod. ti.*

a *Gl. in verſ. ſupplicavit. c. ex literis. extrav. eo. ti.*

FINIS LIBRI TERTII.

INSTITUTIONUM JURIS CANONICI, LIBER QUARTUS.

DE ACCUSATIONIBUS, DENUNCIATIONIBUS, ET INQUISITIONIBUS.

TITULUS PRIMUS.

Criminalia Judicia non habent aliquid ſimile cum Civilibus. Et inſtituuntur per Accuſationem, Denunciationem, & Inquiſitionem. Et accuſationem inſcriptio, denunciationem charitativa monitio præcedere debet. hoc dicit.

CRIMINALIA Iudicia nihil fermè ſimile habent cum cæteris Iudiciis, de quibus proximè locuti ſumus: magnaque diverſitas eorum eſt, & in inſtituendis, & in exercendis. Inſtituuntur autem aut per Accuſationem, aut per Denunciationem, aut per Inquiſitionem. Per Accuſationem, cùm ſolenni præcedente inſcriptione *a* per Accuſatorem Rei crimen ad Iudicem defertur. Per Denunciationem, ut cùm nulla præcedente inſcriptione, ſed tantùm charitativa monitione ad Iudicis notitiam crimen deducitur. Ideò autem, cùm in modum Accuſationis crimen objicitur, eſt inſcriptio neceſſaria, non cùm in modum Denunciationis: quoniam ad depoſitionem inſtituitur accuſatio, ſed ad correctionem eſt denunciatio facienda.

Accuſator non probans objectum crimen, tenetur ad pœnam talionis, niſi ſuam innocentiam purgaverit: & interim dum purgat, eſt ſuſpendendus. h.d.

ACcuſator igitur, ſi legitimis deſtitutus ſit probationibus, eam pœnam *a* debet incurrere, quam ſi probaſſet, reus ſuſtinere debebat. Denuncians verò licet ad talionem non teneatur, ſi tamen *b* in probatione deficiat, donec ſuam purgaverit innocentiam, & ab officio & beneficio ſuſpendendus erit: ut cæteri ſimili pœna perterriti ad aliorum infamiam facilè non proſiliant.

a *Canon. qui crimen. 2. quæſt. 8. & c. ſuper his. in princ. ext. eod.*

a *Canon. qui non probare. 2. qu. 3. & can. qui crimen. 2. quæſt. 8.*
b *C. 2. ext. de calum.*

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Ponit, quando procedendum ſit per inquiſitionem. h.d.

PEr inquiſitionem criminale judicium inſtituitur, cùm præcedente diffamatione *a*, ac quaſi denunciante fama, de crimine Iudex inquirit. Conſtitutum eſt enim, ne criminum facilis nimis ſit objectio: ut ſicut ad accuſationem legitima præcedere debet inſcriptio, & *b* denunciationem charitativa monitio: ita & inquiſitionem clamoroſa inſinuatio *c* præcedere debeat.

Confeſſus crimina coram inquiſitore, non poterit confeſſionem ſuam eo prætextu revocare, quod non præceſſerit fama inquiſitionem. h.d.

SI quis *d* tam, poſtquam coram eo, qui contra ipſum ſuper certis criminibus inquiſitor deputatus fuerat, eadem crimina confeſſus fuerit, fruſtra poſtmodum eo prætextu confeſſionem ſuam impugnare contendet, quòd ſuper eiſdem criminibus non fuerit antea diffamatus.

Si judex proceſſerit non excipiente inquiſito de non diffamatione, proceſſus tenebit. h.d.

IDem etiam erit *e*, ſi is, cui contra te commiſſa ſuper certis criminibus fuerit inquiſitio, te præſente, nec quicquam ſuper hoc excipiente, infamiæ inquiſitione omiſſa ad veritatem eorundem criminum inquirendam proceſſerit. Nec enim proceſſum hujuſmodi, eò quòd non fuit de infamia primitùs inquiſitum, ulterius impugnare poteris.

Si crimen opponatur excipiendo, non eſt neceſſaria inſcriptio. h.d.

ACcidit autem interdum, ut alicui nec accuſando, nec denunciando, nec inquirendo, ſed excipiendo crimen opponatur, utputà *f*, cùm quid objicitur, ut quis ab accuſatione, vel teſtificatione repellatur: quo caſu non erit inſcriptio neceſſaria.

Non eſt neceſſaria inſcriptio, ſi crimen objiciatur, ut quis ab officii vel beneficii aſſecutione excludatur: quo tamen caſu ſi poſt confirmationem opponatur, deficiens in probatione punitur pœna extraordinaria. h.d.

SEd *g* an, ſi propterea crimen opponatur, ut quis à promotione officii, vel beneficii aſſecutione excludatur, neceſſaria tunc ſit inſcriptio? Et proditum eſt, ſi ante confirmationem objiciatur, non cogi quenquam inſcribere: quia crimen hoc modo probatum promovendum quidem impedit, non tamen jam promotum dejicit. Poſt confirmationem verò, cùm ſcilicet ordinandus fuerit aliquis, aut etiam conſecrandus, quia & ab obtinendo repellit, & ab obtento dejicit, ad extraordinariam pœnam ſecundùm arbitrium judicis citra vinculum inſcriptionis, ſi defecerit in probando, eſt excipiens aſtringendus.

DE DVPLICI PVRGATIONE.

TITVLVS II.

Quid ſit purgatio & quotuplex. Et quòd vulgaris purgatio eſt penitus improbata. h.d.

COntingit etiam interdum, ut licet adverſus criminoſum nec accuſator conſiſtat, neque teſtibus, aut propria ſit confeſſione convictus, ita tamen alicujus criminis, vel maculæ publica laborat infamia, quòd ſuper manifeſta ferè nota eidem purgatio ſit indicenda. Eſt autem purgatio, demonſtratio innocentiæ ſuper objecto crimine. Purgationis duæ ſunt ſpecies *h*, Vulgaris ſcilicet, & Canonica. Vulgaris purgatio eſt, quam vulgus vel invenit, vel ſequitur: ut, cùm aquæ frigidæ, vel candentis ferri, vel ſingularis certaminis quis ſubit judicium: quæ cùm Deus in ea tentari videatur, meritò juſſa eſt ſacris Canonibus exulare: licet enim quoſdam ſingulare certamen iniviſſe [illegible] probat hiſtoria, nunquam tamen ut id pro lege [illegible] divina ſanxit authoritas.

Quæ ſit Canonica purgatio. Et quales eſſe debeant compurgatores. h.d.

CAnonica purgatio dicitur; quæ ſacris Canonibus comprobata: ut cùm *a* de crimine infamatus [illegible] ſe non eſſe tali crimine, vel macula inquinatum & [illegible] compurgatorum manus eundem à crimine immunem & verum credere illum juraſſe, ipſa quoque juramento [illegible]mat. Erunt autem compurgatores hujuſmodi honeſtis & opinionis, ut veriſimile ſit, eos amore, velodio, vel obtentu pecuniæ non dejerare: neceſſe etiam eſt ut eum, quem purgare intendunt, vitam & mores notos habeant.

Deficiens in purgatione habetur pro convicto. Et ſuper notorio non eſt indicenda purgatio. h. d.

QVicunque *b* verò in Canonica purgatione defecerint, perinde puniendi ſunt, ac ſi de crimine, de quo diffamati fuerint, legitimè convicti, vel confeſſi fuiſſent: niſi tamen aliud judicantis æquitas [illegible] duxerit. Planè ſuper notorio *c* nulli erit indicenda purgatio, ſed tantùm condemnationis promulganda ſententia: cùm patrati ſceleris evidentia, neque [illegible] clamore indigeat.

Criminum quædam ſolum Deum lædunt, quædam etiam homines. h.d.

CRiminum autem quædam divinæ majeſtatis læſionem continent; quædam vero & hominibus damnum irrogant. Quæ Deum principaliter lædunt, [illegible]me habentur, ſimonia, hæreſis, ſchiſma, apoſtaſia, [illegible]gium, maledicentia, ſacrilegium. Hominibus [illegible]ſionem inferunt, homicidium, adulterium, [illegible] rapina, furtum, uſura, falſum, injuriæ: de quibus [illegible]ctiùs, ſed tamen breviter videamus.

DE SIMONIA

TITVLVS III.

Quid ſit Simonia, & unde dicta. h.d.

SImonia *d* nihil aliud eſt, quàm ſtudioſa voluntas, ſive cupiditas emendi, vel vendendi ſpiritualia, vel ſpiritualibus annexa. Vel, ſimonia eſt [illegible] vel ſpiritualibus annexæ, cum aliquo temporali [illegible] commutatio. Appellata eſt autem à Simone mago, qui primus hujus deteſtandi ſceleris author fuit.

Simonia aut eſt ſimplex conventionalis, aut realis. Et realis ſubdividitur in realem conventionalem, & realem mentalem. h.d.

SImoniæ duplex eſt ſpecies. Nam aut eſt conventionalis, aut mentalis. Conventionalis eſt, cùm [illegible] quid datum eſt, vel de danda in poſterum [illegible] interceſſerit, & conventio. Mentalis eſt, cum [illegible] dem interceſſit factum *e*, ſed ſola prava dantis, aut accipientis mens & intentio concurrit: & propterea [illegible], ſed congruenti vocabulo mentalis appellatur.

Cujuſcunq. muneris receptione Simonia contrahitur. Et [illegible] latione pecuniæ continetur, quidquid homines habent in terra. h.d.

COntrahitur *f* autem Simonia, non modò cùm pecunia ipſa pro re ſacra datur, aut recipitur, vel de danda & recipienda tacitè vel expreſſè conventum fuerit: verumetiam cùm dans à lingua, vel obſequio [illegible] entis munus exigit. Cùm enim ſpiritualia tribuens [illegible]nus ab omni munere excutere debeat, id tunc [illegible] telligitur, cùm pro divinis rebus non ſolùm pecuniam nullam, ſed nec humanum obſequium, aut gratiam [illegible]

a *C. qualiter & quando. el. ext. eod.* b *Cap. 2. ext. eod.* c *C. inquiſitionis. §. tertia. verſ. ad hæc. extr. eod.* d *Ca. 1. eod. tit. in 6.* e *C. fin. eo. ti. in 6.* f *C. ſuper his. §. cùm aut. ext. eo. ti.* g *d. c. ſuper his. §. cùm aut. ext. eo. ti.* h *gl. rub. ex. de pur. vulg.*

a *Cap. quotiens. extr. de purg. can. & can. [illegible]* b *C. cùm lex. ubi gl. & c. inter ſollicitudines. extr. de purg. can.* c *C. pen. ext. dict. tit.* d *gl. 1. in ſum. [illegible]* e *[illegible]* f *gl. 1. in ſum. 1. q. 1.*

quam